

Sygn. akt VIII Gz 492/17

POSTANOWIENIE

Dnia 21 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Piotr Sałamaj (sprawozdawca)

Sędziowie: SO Agnieszka Woźniak

SO Patrycja Baranowska

po rozpoznaniu w dniu 21 grudnia 2017 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa K. K.

przy udziale Z. Ż.

o zapłatę

na skutek zażalenia powódki na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum

w Szczecinie z dnia 4 sierpnia 2017 r., sygn. akt X GNe 2093/17

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSO Agnieszka Woźniak SSO Piotr Sałamaj SSO Patrycja Baranowska

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 4 sierpnia 2017 r. Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie oddalił wniosek powódki o udzielenie zabezpieczenia roszczenia o zapłatę, w ramach którego powódka domagała się obciążenia nieruchomości - lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną własność obowiązanego Z. Ż., zlokalizowanego przy ul. (...) (...) w S., dla którego Sąd Rejonowy Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie X Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) hipotekę przymusową do kwoty 62.094,08 zł.

Na wstępie Sąd zaznaczył, że tożsamy wniosek o zabezpieczenie złożony przez powódkę przed wniesieniem pozwu został prawomocnie oddalony, a w podlegającym obecnie ocenie wniosku strona nie przytoczyła żadnych nowych twierdzeń, czy też dowodów

Przywołując treść art. 730¹ § 1 i 2 k.p.c. Sąd uznał wniosek o udzielenie zabezpieczenia powództwa za nieuzasadniony przyjmując, że mimo uprawdopodobnienia w dostatecznym stopniu swojego roszczenia o zapłatę kwoty 62.094,08 zł wnioskodawczyni nie uprawdopodobniła interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Zdaniem Sądu z twierdzeń pozwu oraz dostępnych dowodów takich jak faktury, zdjęcia, ekspertyzy wynikało, że strony wiązała umowa najmu, powódka poczyniła określone nakłady, ostatecznie jednak wobec bezczynności pozwanego lokal nie spełniał określonych wymogów, co rodziło obowiązek zapłaty po stronie pozwanej za powstałą szkody.

W kontekście interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia Sąd podkreślił, że wnioskodawczyni nie uprawdopodobniła swoich twierdzeń jakoby brak udzielenia zabezpieczenia w niniejszej sprawie mógł spowodować, że Z. Ż. wyzbędzie się władztwa nad posiadaną nieruchomością, czy też w sposób nieuzasadniony będzie zmierzał do jej obciążenia. Dalej Sąd zaznaczył, że podstawy do udzielenia zabezpieczenia nie może stanowić fakt kwestionowania przez drugą stronę dochodzonego roszczenia, taka sytuacja jest bowiem, poza uznaniem powództwa, powszechna w procesie cywilnym. O tym zaś, że roszczenie jest sporne i że pozwany kwestionuje argumentację wnioskodawczyni świadczy załączona do wniosku korespondencja elektroniczna stron w tym email z dnia 5 grudnia 2016 r.

Samodzielnej podstawy zdaniem Sadu do udzielenia zabezpieczenia nie mogła stanowić również okoliczność występowania pozwanego Z. Ż. w relacjach z powódką za pośrednictwem pełnomocnika. W tym względzie Sąd miał na uwadze, że okoliczność ta była znana K. K. już przed zawarciem umowy najmu, nadto powódka nie wyjaśniła jak fakt działania w kontaktach biznesowych przez pełnomocnika może potwierdzać „niepewną” sytuację przeciwnika. Marginalnie Sąd wskazał, że analiza korespondencji mailowej może prowadzić do wniosku, że owym pełnomocnikiem jest osoba bliska dla przeciwnika, albowiem autorem emaila był Ł. Ż., a zatem osoba nosząca to samo nazwisko co przeciwnik.

Powódka zaskarżyła powyższe postanowienie w całości domagając się jego zmiany poprzez udzielenie zabezpieczenia w sposób wskazany we wniosku, ewentualnie jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania związanego z wniesieniem zażalenia. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła naruszenie przepisów postępowania tj. art. 730¹ § 2 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez uznanie, że nie uprawdopodobniła swojego interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia w sprawie.

W uzasadnieniu, nie podważając trafności wywodów Sądu związanych z uprawdopodobnieniem roszczenia zarzuciła, że w przedstawionym wywodzie Sąd pominął zarówno nowe okoliczności, tj.: wyzbywanie się majątku przez członków rodziny pozwanego, w tym pojazdów mechanicznych o wartości ok. 90.000 zł i zakupy w ich miejsce pojazdów starszych o wartości ok. 10.000 zł, a także nielojalne zachowanie pozwanego, który pomimo deklaracji chęci podjęcia rozmów o charakterze ugodowym, nadaje tym deklaracjom charakter fasadowy i w swoisty sposób „gra na czas”, co świadczyć może wyłącznie o braku woli do osiągnięcia porozumienia i zapewnianiu sobie czasu na np. wyzbycie się majątku. Zdaniem pozwanej analiza uzasadnienia postanowienia Sądu I instancji prowadzi do konkluzji, że wykazanie interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia tak mało inwazyjnego, jak hipoteka przymusowa na nieruchomości stanowiącej centrum życiowe całej rodziny pozwanego jest wręcz niewykonalne. W sytuacji ukształtowanej przez orzeczenie Sądu w przedmiocie oddalenia wniosku bardziej chronionym zdaje się być przy tym pozwany, który może bez przeszkód wyzbyć się majątku oraz prowadzić przynoszącą dochody działalność (gdyż działania powódki nie zmierzają do zablokowania możliwości prowadzenia przez niego działalności), zaś powódka oczekiwać musi na rozstrzygnięcie prawdopodobnie długotrwałego procesu w nadziei, że po uprawomocnieniu się orzeczenia ewentualnie zasądzonego należność - pozwany będzie jeszcze dysponował majątkiem. Obawy swoje pozwana powiązała nadto z obserwowaniem pogarszającej się sytuacji ściśle współpracującej rodziny pozwanego, co mają uzasadniać informacje uzyskane w drodze wyszukiwania dłużników posiadających niezaspokojone zobowiązania (wywiadu gospodarczego).

W odpowiedzi na zażalenie pozwany wniósł o jego oddalenie i obciążenie powódki kosztami postępowania zażaleniowego. W ocenie pozwanego, powódka nie uprawdopodobniła swoich twierdzeń, że brak udzielenia zabezpieczenia w niniejszej sprawie może spowodować, iż pozwany wyzbędzie się władztwa nad posiadaną nieruchomością, czy też w sposób nieuzasadniony będzie zmierzał do jej obciążenia. Dalej podkreślił, że jest uczciwym przedsiębiorcą i od wielu działa w branży handlowej. Prowadzi między innymi sklepy spożywcze w S., przy ul. (...), przy czym jeden z lokali stanowi własność pozwanego, drugi zaś od 15 lat jest przedmiotem dzierżawy. Za nieprawdziwą, a tym bardziej nieuprawdopodobnioną uznał informację o rzekomo „pogarszającej się jego sytuacji”. Wskazał, że mieszka we własnym domu, jest żonaty i ma troje dzieci. Wynajął adwokata i nie zamierza „uciekać”, a doprowadzić do korzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, nie ma zatem żadnych podstaw do czynienia jakiegokolwiek zabezpieczenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się nieuzasadnione. Zarzuty zawarte w zażaleniu nie podważają prawidłowości zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Na wstępie należy podkreślić, że wydanie postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia uzależnione jest od uprawdopodobnienia przez uprawnionego dwóch przesłanek, o których mowa w art. 730¹ k.p.c., tj. istnienia roszczenia oraz istnienia interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia, zdefiniowanego w § 2 cytowanego przepisu. Zarzuty zażalenia w tym kontekście sprowadzają się do zakwestionowania stanowiska Sądu I instancji o tym, że uprawniony nie uprawdopodobnił istnienia interesu prawnego.

W tym miejscu przypomnieć ponownie należy, że uprawdopodobnienie oznacza uzasadnienie zgłoszonych twierdzeń o istnieniu interesu, dające przekonanie o ich prawdopodobieństwie, będące wynikiem postępowania zmierzającego do poznania rzeczywistości, ale bez zachowania szczegółowych przepisów o postępowaniu dowodowym. Stąd też uprawdopodobnienie określa się niekiedy jako ułatwione postępowania dowodowe, namiastkę dowodu nie dającą pewności, lecz tylko wiarygodność (prawdopodobieństwo) twierdzenia o jakimś fakcie. Uprawdopodobnienie pojmowane jako środek zastępczy dowodu w ścisłym znaczeniu nie daje pewności, a wyłącznie prawdopodobieństwo twierdzenia o jakimś fakcie. Ciężar uprawdopodobnienia spoczywa na tym, kto z przywołanych twierdzeń faktycznych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Oznacza to, że nie wystarczy samo powołanie się na dany fakt przez osobę, na której spoczywa ciężar uprawdopodobnienia, uprawdopodobnienie wymaga przedsięwzięcia stosownych czynności procesowych, nie może więc opierać się wyłącznie na twierdzeniach strony.

Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia roszczenia pieniężnego istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia. Celem zabezpieczenia w tym przypadku jest zapewnienie egzekucyjnej wykonalności przyszłego orzeczenia. W przypadku roszczeń o świadczenie pieniężne obawa co do egzekucyjnego wykonania przyszłego orzeczenia może płynąć przede wszystkim stąd, że zagrożona jest wypłacalność obowiązanego.

Złożony w niniejszej sprawie wniosek o udzielenie zabezpieczenia koncentruje się tymczasem przede wszystkim na stwierdzeniu, że obowiązanym nie wykonuje swoich zobowiązań umownych wobec powódki, a jego zachowanie jest nielojalne. Obowiązanym nie dąży też do ugodowego załatwienia sprawy i do osiągnięcia porozumienia. Jak słusznie przyjął Sąd Rejonowy sam zaś fakt nieregulowania należności wobec powódki nie stanowi przesłanki do udzielenia zabezpieczenia roszczenia, albowiem uznać należy, że z argumentów tym związanych nie można wyprowadzić uzasadnionego wniosku, że wątpliwości co do możliwości zaspokojenia należności mają charakter obiektywny, skoro tożsamą argumentacją można uzasadniać wnioski przeciwko dowolnemu podmiotowi zwłaszcza prowadzącemu działalność gospodarczą. Powyższe nie wskazuje też na potencjalne przyjęcie założenia dotyczącego chęci pozbawienia powódki zaspokojenia ewentualnie należnych jej roszczeń. Wprawdzie powódka wyrażając obawę zagrożenia wypłacalności pozwanego podniosła, że jego sytuacja majątkowa uległa pogorszeniu z uwagi na istnienie innych wierzytelności, niemniej ze złożonego wraz zażaleniem wydruku z wyszukiwarki dłużników wynika, że ujawnione długi nie są znaczne w szczególności w odniesieniu do wartości przedmiotu sporu, a ponadto zostały oznaczone jako przeterminowane - powyżej 2 lat, a zatem istniały przed zawarciem umowy na podstawie, której powódka dochodzi zgłoszonego w niniejszej sprawie roszczenia. Wbrew sugestiom powódki nie sposób też doszukać się bezpośredniego zagrożenia wypłacalności pozwanego w kontekście sytuacji majątkowej jego syna czy małżonki. Na giełdzie długów wystawiony został bowiem tylko jeden dług Ł. Ż. i z danych dotyczących tego długu nie wynika ażeby był on stwierdzony jakimkolwiek tytułem wykonawczym. Jak wynika zaś z zażalenia, małżonka pozwanego niezależnie od ewentualnej współpracy aktywnie prowadzi samodzielną działalność gospodarczą. Powódka nie powołała przy tym żadnych okoliczności wskazujących na zaprzestanie prowadzenia działalności przez obowiązanego lub jego małżonkę, postawienia ich w stan likwidacji czy upadłości. Pozwany nadal prowadzi dwa sklepy spożywcze (wypełnione asortymentem) w lokalach przy ul. (...), z których jeden jak wynika z odpowiedzi na zażalenie jest jego własnością. Nie jest zatem tak jak twierdzi powódka, że jedynym majątkiem pozwanego jest nieruchomości, której obciążenia żąda

w ramach zabezpieczenia. Brak tym samym jakichkolwiek podstaw do uznania za uprawdopodobnione okoliczności dotyczących braku majątku pozwanego. Nie sposób uznać, że nie dysponuje on na dzień składania wniosku jakimkolwiek majątkiem, czy to w postaci aktywów trwałych, czy szerzej rzeczowych, czy też w postaci wierzytelności, czy też wreszcie środków pieniężnych. Powołując się na potencjalną możliwość uszczuplenia majątku poprzez jego wyzbywanie się czy obciążanie powódka nie wskazała na faktyczne podejmowanie takich działań przez pozwanego. O ile bowiem nawet pozwany zmienił samochód, to majątek jego nie uległ zmniejszeniu, gdyż ekwiwalent w postaci różnicy wartości samochodu nadal pozostaje co do zasady w jego majątku.

Słusznie podnosi powódka, że celem zabezpieczenia jest zapewnienie wykonania przyszłego wyroku, jednak - jak komentowano powyżej - dokonanie zabezpieczenia jest możliwe jedynie przy spełnieniu przesłanek wynikających z cytowanego powyżej przepisu art. 730¹ k.p.c. Z całą pewnością podniesiona przez powódkę okoliczność, że zabezpieczenie w postaci hipoteki nie stanowi żadnego obciążenia dla pozwanego i pozwoli na osiągnięcie celu niniejszego postępowania przez co spełnia jeden z warunków art. 730¹ k.p.c. nie wypełnia ustawowej przesłanki uprawdopodobnienia interesu prawnego. Zdolność do zrealizowania celu postępowania oraz jego proporcjonalność, wyrażająca się we właściwym wyważeniu interesów uprawnionego i obowiązowanego przy uwzględnieniu należytej ochrony prawnej i nie obciążania ponad potrzebę należą do czynników, które Sąd powinien brać pod uwagę przy wyborze sposobu zabezpieczenia a nie przy ocenie uprawdopodobnienia interesu prawnego.

Powyższe rozważania nie dają zatem podstaw do przyjęcia, iż przytoczony przez powódkę interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia odnoszący się do sytuacji, w której brak zabezpieczenia poważnie utrudni skuteczną egzekucję, bądź też uniemożliwi lub co najmniej poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie został uprawdopodobniony.

Reasumując, w ocenie Sądu odwoławczego przedstawiony przez powódkę stan faktyczny nie pozwala na przekonanie o dużym prawdopodobieństwie zaistnienia przytaczanych przez nią faktów.

W tym stanie rzeczy, stosując normę art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., Sąd Okręgowy oddalił zażalenie jako bezzasadne.

O kosztach postępowania zażaleniowego rozstrzygnie Sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w pierwszej instancji.

SSO Agnieszka Woźniak SSO Piotr Sałamaj SSO Patrycja Baranowska